

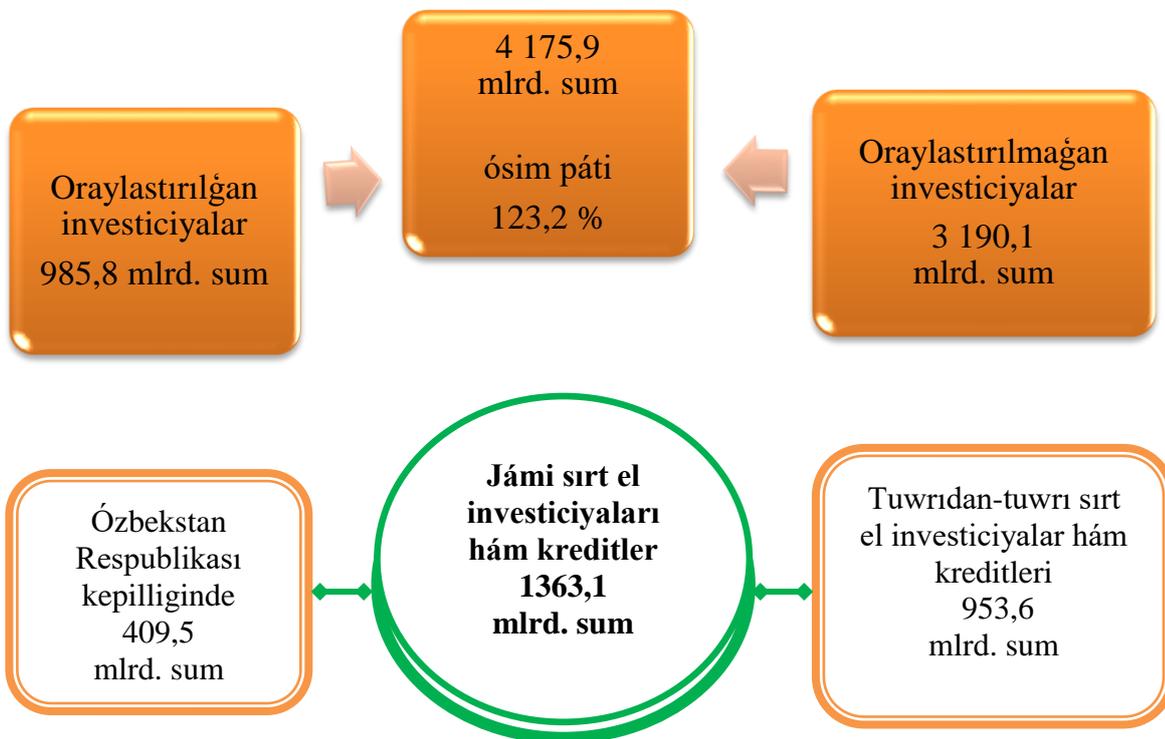
IV. INVESTICIYALAR HÁM QURILIS

2022 jil yanvar-iyun aylarında Respublikanıń tiykarǵı kapitalın kóbeyttiriwge 4 175,9 mlrd. sum muǵdarında investiciyalar ózlestirilip, ótken jılǵa salıstırǵanda ósim pátı 123,2 procentti quradı, sonnan sırt el investiciyaları 1363,1 mlrd. sumdı quradı.

Qarjılandırıw derekleri boyınsha tiykarǵı kapitalǵa ózlestirilgen investiciyalardıń bólistiriliwi

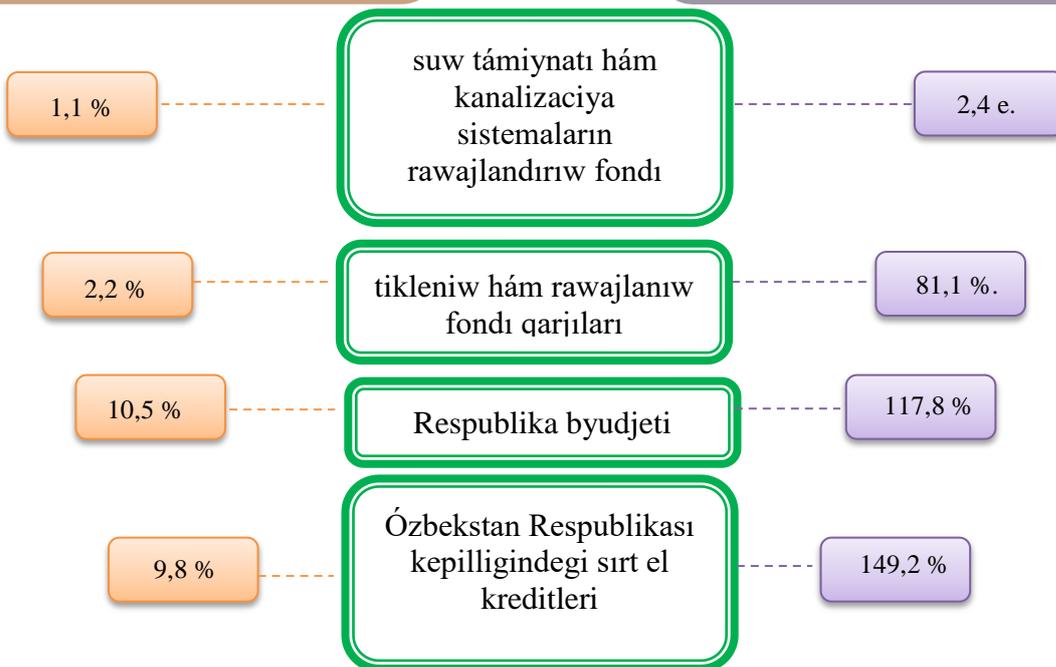
	<i>mlrd.sum</i>	<i>ósim pátı, %</i>	<i>jámine salıstır- ǵanda, úlesi% te</i>
Tiykarǵı kapitalǵa kiritilgen investiciyalar	4175,9	123,2	100,0
<i>sonnan:</i>			
Oraylastırılǵan investiciyalar:	985,8	126,5	23,6
byudjet qarjıları	439,4	117,8	10,5
suw támiynatı sistemaların rawajlandırıw fondı	46,1	2,4 e.	1,1
tikleniw hám rawajlanıw fondı qarjıları	90,8	81,1	2,2
húkimet kepilligi tiykarındaǵı sırt-el kreditleri	409,5	149,2	9,8
Oraylastırılmaǵan investiciyalar:	3190,1	122,2	76,4
kárxanalardıń óz qarjıları	1285,4	118,2	30,8
xalıqtıń qarjıları	628,3	123,8	15,1
tuwrıdan-tuwrı sırt el investiciya hám kreditleri	953,6	124,9	22,8
kommerciyalıq bank kreditleri hám basqa qarız derekleri	322,8	127,5	7,7

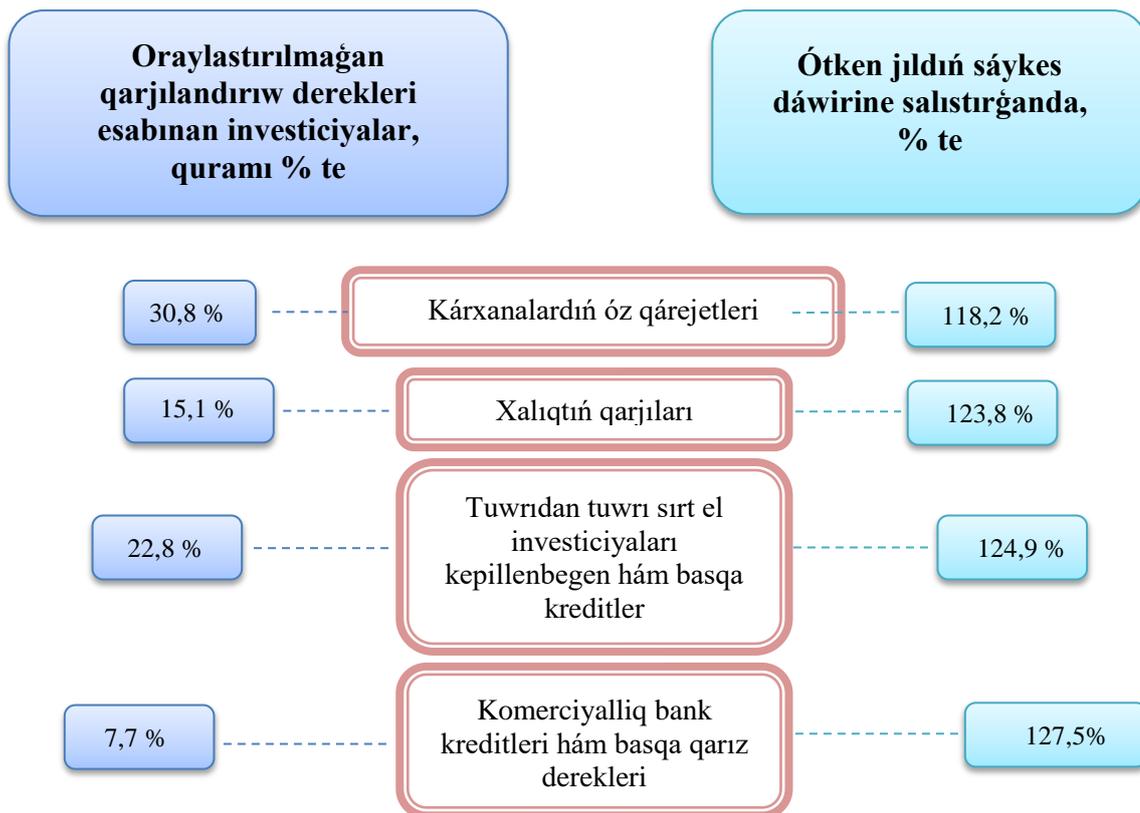
Tiykargı kapitalğa kiritilgen investiciyalar

Oraylastırılğan qarjılandırıw derekleri esabınan investiciyalar, quramı % te

Ótken jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda, % te

2022 jil yanvar-iyun aylarında tiykarǵı kapitalǵa kiritilgen investiciyalardıń texnologiyalıq quramı

	<i>Jámi</i>	<i>Mámleketlik</i>	<i>Mámleketlik emes</i>
Jámi, mlrd. sum	4175,9	886,4	3289,5
<i>sonnan:</i>			
qurılıs-montaj jumısları	2410,2	805,3	1604,9
mashina, uskeneler, transport bóleklerin islep shıǵarıw hám xojalıq buyımları	1498,4	30,9	1467,5
Basqa shıǵınlar	267,3	50,2	217,1

Tiykarǵı kapitalǵa ózlestirilgen investiciyalardıń texnologiyalıq quramınıń dúzilisi ótken jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda qurılıs-montaj jumıslarınıń úlesi 3,2 procentli punktke kemeygenligi, mashina, úskenerler, transport quralları hám xojalıq buyımlarınıń bahasınıń úlesi 4,2 procentli punktke kóbeygen hám basqa qárejetlerdiń úlesi 1,0 procentli punktke kemeygenligin kórsetpekte.

2022 jıldıń yanvar-iyun aylarında oraylastırılğan qarjılandırıw dereklerine 985,8 mlrd. sum investiciya qarjıları ózlestirilip, bul kórsetkish jámi investiciyalardıń 23,6 % in quradı, bul ótken jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda 126,5 % ti quradı. Esabat dáwirinde oraylastırılmaǵan qarjı derekleri esabınan 3190,1 mlrd. sum investiciyalar ózlestirildi (jámine salıstırǵanda úlesi 76,4 %) hám ótken jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda 122,2 procentke asqan.

Kárxanalar hám shólkemlerdiń óz qarjıları esabınan 1285,4 mlrd. sum tiykarǵı kapitalǵa ózlestirilgen investiciyalar ózlestirildi yamasa jámi investiciyalardıń 30,8 % ózlestirilip ósim pátı 118,2 % ti quradı. Xalıqtıń qarjıları esabınan 628,3 mlrd. sum investiciyalar ózlestirilip, jámi investiciyalar kóleminiń 15,1 % in, ósim pátı 123,8 procentli punktke asqan.

Esabat dáwirinde Ózbekstan Respublikası Húkimeti kepilligindegi 409,5 mlrd. sumlıq sırt el kreditleri ajratıldı, bul ótken jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda ósim pátı 149,2 % yáki jámi investiciyalardıń úlesi 9,8 % in quradı.

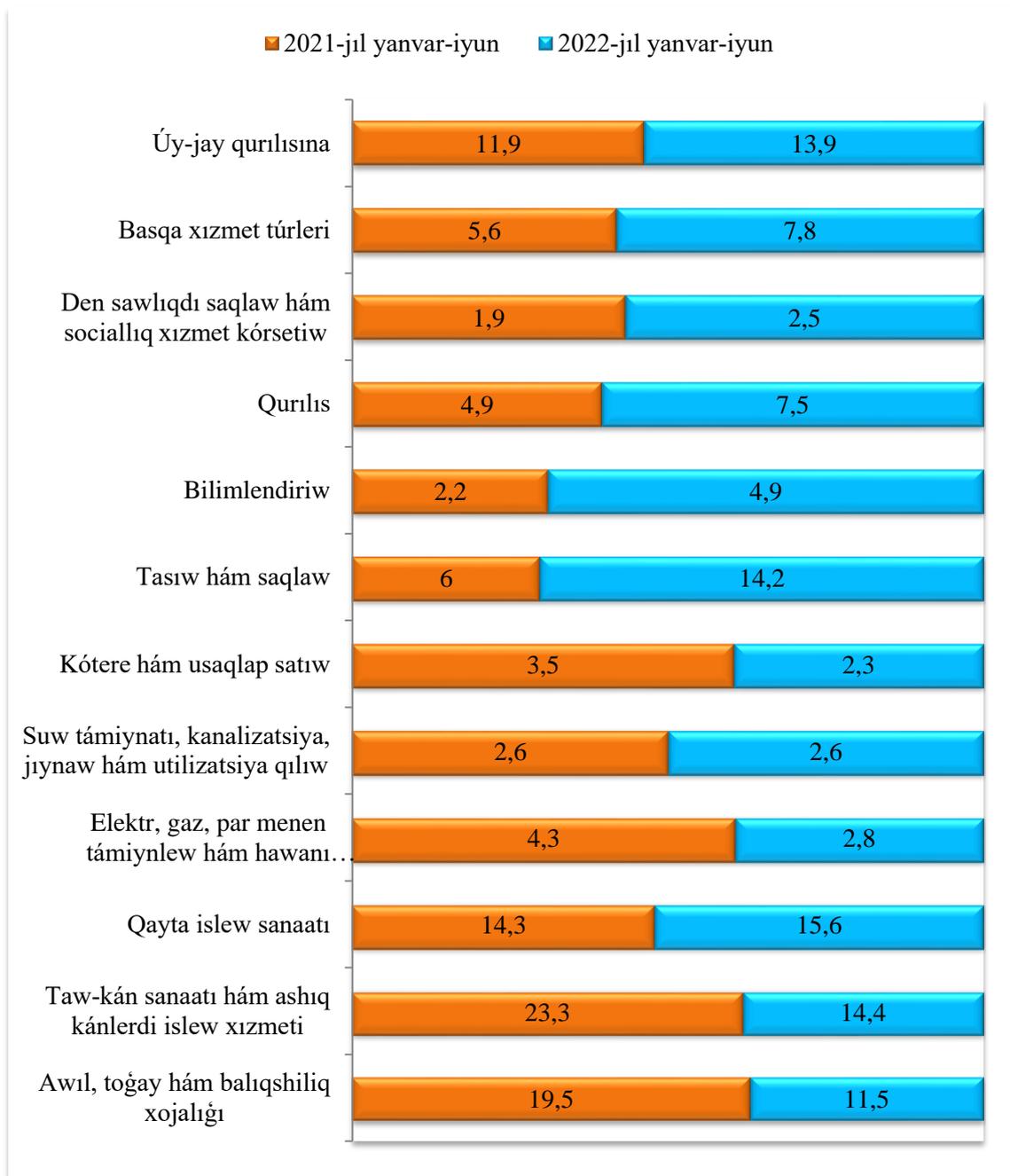
Bank kreditleri hám basqa qarız qarjıları esabınan 322,8 mlrd. sumlıq qárezetler ózlestirildi (tiykarǵı kapitalǵa ózlestirilgen investiciyalar ulıwma kólemniń 7,7 %, ósim pátı 127,5 procentli punkt) ke asqan, tuwrıdan-tuwrı hám basqa sırt el investiciyalar hám kreditler esabınan 953,6 mlrd. sum (ulıwma kóleminiń úlesi 22,8 % hám ósim pátı 124,9 %) quradı, Tikleniw hám rawajlandırıw qorı esabınan 90,8 mlrd. sum (úlesi 2,2 % hám ósim pátı 81,1 %), Respublika byudjeti 439,4 mlrd. sum (úlesi 10,5 % ósim pátı 117,8 %), Suw támiynatı sistemaların rawajlandırıw qorı esabınan 46,1 mlrd. sum yaki ótken jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda 2,4 eseni quradı.

Ekonomikalıq xızmet túrleri boyınsha tiykarǵı kapitalǵa kiritilgen investiciyalar hám kreditler

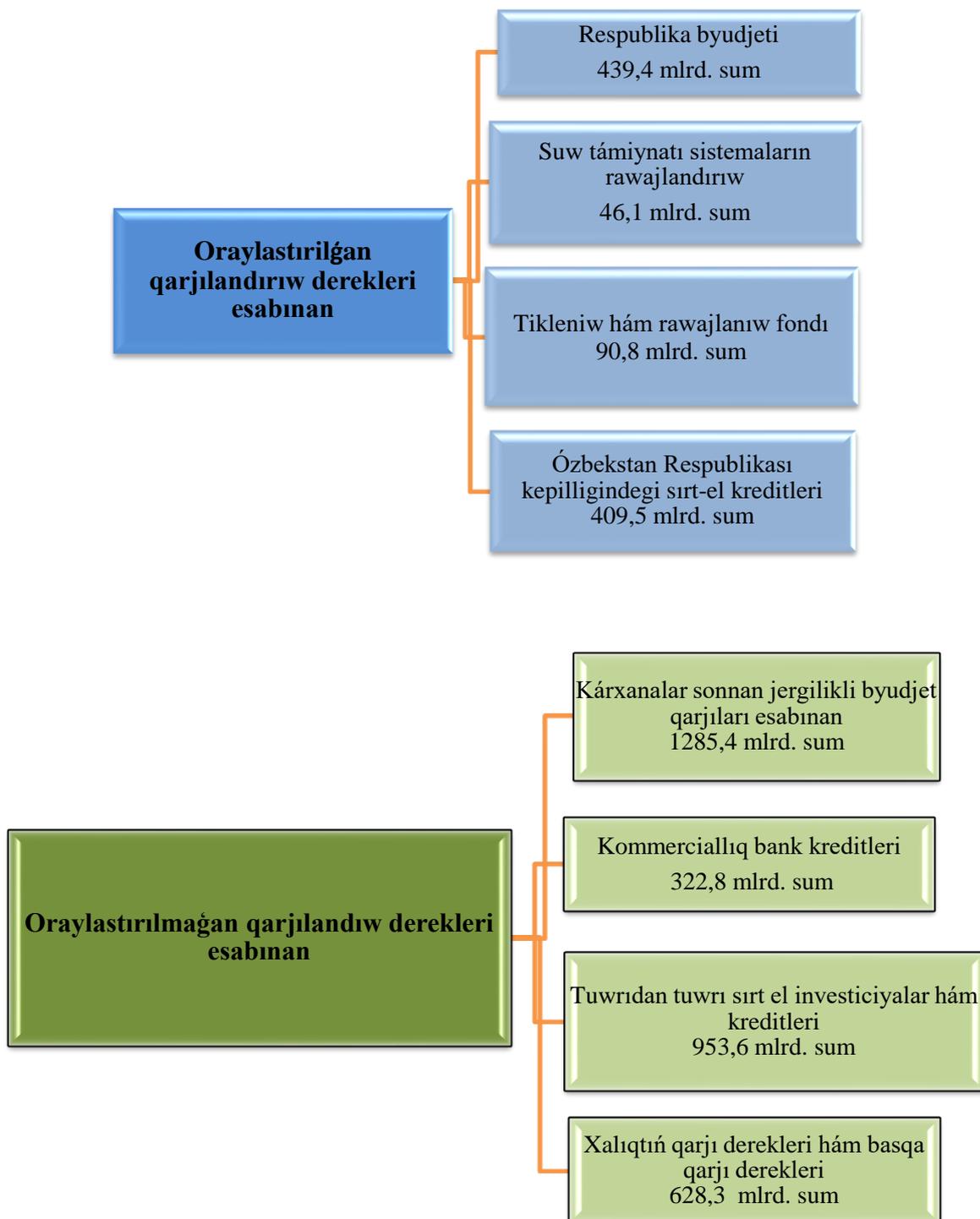
Esabat dáwirinde tiykarǵı kapitalǵa ózlestirilgen investiciyalardıń tiykarǵı bólegi, qayta islew sanaatına 651,0 mlrd. sum (úlesi 15,6 %), sonıń menen birge metall emes mineral ónimler islep shıǵarıwǵa 262,7 mlrd. sum (úlesi 6,3 %), koks hám neftti qayta islew ónimlerin islep shıǵarıwǵa 178,9 mlrd. sum (úlesi 4,3 %), azıq-awqat ónimlerin hám ishimlik islep shıǵarıwǵa 38,2 mlrd. sum (úlesi 0,9 %), tekstil ónimlerin islep shıǵarıwǵa 34,1 mlrd. sum (úlesi 0,8 %), taw-kán sanaatı 602,5 mlrd. sum (úlesi 14,4 %), sonnan tábiy gáz qazıp alıwǵa 571,7 mlrd. sum (úlesi 13,7 %), awıl, toǵay hám balıqshılıq xojalıǵına 478,1 mlrd. sum (úlesi 11,5 %), elektr energiyası, gaz, par menen támiyinlew hám hawanı kondiciyalaw xızmet túrine 117,3 mlrd. sum (úlesi 2,8 %), suw menen támiyinlew, kanalizaciya, shıǵındılardı utilizaciya qılıw 108,4 mlrd. sum (úlesi 2,6 %), qurılıs 312,3 mlrd. sum (úlesi 7,5 %), tasıw hám saqlaw 592,6 mlrd. sum (úlesi 14,2 %), kótere hám usaqlap satıw, motorlı transport úskeneleri hám motocikllerdı ońlaw 98,1 mlrd. sum (úlesi 2,3 %) xabarlandırıw hám baylanıs 31,1 mlrd. sum (úlesi 0,7 %), professional, ilimiy hám texnik xızmet túrleri 74,5 mlrd. sum (úlesi 1,8 %), bilimlendiriw 205,7 mlrd. sum (úlesi 4,9 %), mámleketlik basqarıw hám qorǵanıw 111,2 mlrd. sum (úlesi 2,7 %),

jasaw hám awqatlanıw xızmet túrleri 25,8 mlrd. sum (úlesi 0,6 %), finanslıq hám qamsızlandırıw xızmet túrleri 10,7 mlrd. sum (úlesi 0,3 %), den-sawlıqtı saqlaw hám sociallıq xızmet túrleri 106,2 mlrd. sum (úlesi 2,5 %), kórkem-óner hám dem alıw 23,0 mlrd. sum (úlesi 0,6 %), úy-jay qurılısına 580,7 mlrd sum (úlesi 13,9 %) hám basqa xızmet túrleri 19,8 mlrd sum (úlesi 0,4 %) tuwrı keldi.

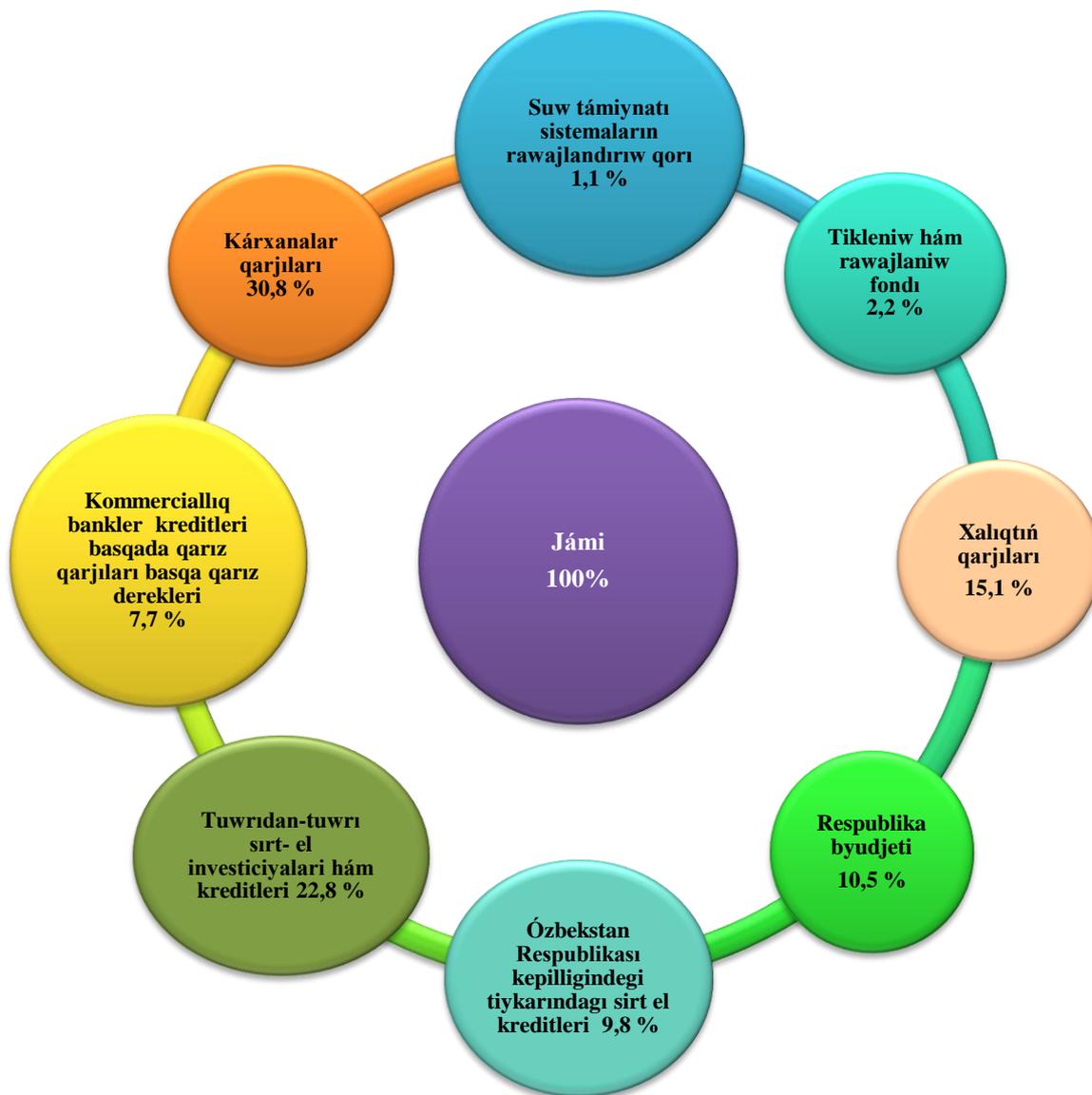
Ekonomikalıq xızmet túrleri boyınsha tiykarǵı kapitalǵa kiritilgen investiciyalar hám kreditler (ulıwma kólemge salıstırǵanda úlesi % esabında)

2022 jıldıń yanvar-iyun aylarında tiykargı kapitalğa kiritilgen investiciyalardıń qarjılandırıw derekleri boyınsha quramı

**Qarjılandırıw derekleri boyınsha tiykarǵı
kapitalǵa kiritilgen investiciyalar,
jámine salıstırǵanda úlesi % esabında**

Jámi ózlestirilgen investiciyalardıń 30,8 % kárxanalar hám shólkemlerdiń óz qarjıları esabınan ózlestirildi, sonıń menen birge tuwrıdan-tuwrı shet el investiciyalari hám kreditleri esabınan 22,8 %, Xalıqtń qarjıları esabınan, bul bolsa jámi investiciyalardıń 15,1 % in quradı.

2022 jıldıń yanvar-iyun aylarında qarjılandırıw derekleri boyınsha tiykarǵı kapitalǵa kiritilgen investiciyalar

	<i>ózlestirilgen investiciyalar, mlrd. sum</i>	<i>ótken jılǵa salıstırǵanda ósim pátı, %</i>	<i>Ulıwma kólemdegi úlesi, %</i>
Barlıq qarjılandırıw derekleri esabınan	4175,9	123,2	100,0
Respublika byudjeti	439,4	117,8	10,5
Suw támiynatı sistemaların rawajlandırıw qorı	46,1	2,4 m.	1,1
Tikleniw hám rawajlanıw qorı	90,8	81,1	2,2
Ózbekstan Respublikası kepilligi tiykarında sırt el kreditleri	409,5	149,2	9,8
Kárxanalar qárejetleri	1285,4	118,2	30,8
Kommerciyallıq bank kreditleri hám basqa qarız qárejetleri	322,8	127,5	7,7
Tuwrıdan-tuwrı sırt el investiciyalar hám kreditler	953,6	124,9	22,8
Xalıq qárejetleri	628,3	123,8	15,1

Qarjılandırıw derekleri boyınsha tiykarǵı kapitalǵa ózlestirilgen investiciyalardıń eń joǵarı ósim pátı suw támiynatı sistemaların rawajlandırıw qorı 46,1 mlrd. sum, ótken jıldıń usı dáwrine salıstırǵanda ósim pátı 2,4 eseni quradı.

Qala hám rayonlar kesiminde yanvar-iyun aylarında tiykarǵı kapitalǵa kiritilgen investiciyalar, mlrd. sum

	2021 j.	2022 j.	ótken jılǵa salıstırǵanda ósim pátı % esabında	jámi investiciyalardan tuwrıdan-tuwrı sirt el investiciyalar kólemi, mıń AQSh doll.
Qaraqalpaqstan Respublikası	3064,5	4175,9	123,2	12752,2
Nókis q.	792,4	989,2	112,8	-
<i>rayonlar:</i>				
Ámiwdárya	164,4	248,6	136,8	-
Beruniy	135,8	266,6	157,5	-
Bozataw	31,8	44,3	125,3	-
Qanlıkól	67,7	86,6	115,7	83,0
Qaraózek	90,1	509,6	5,1 e.	2188,0
Kegeyli	48,8	72,7	134,5	1122,1
Qońırat	296,4	530,9	161,6	7356,0
Moynaq	568,1	519,7	82,6	1335,0
Nókis	73,2	111,0	138,6	-
Taqıyatas	85,5	99,9	105,8	-
Taxtakópir	32,2	37,8	103,7	-
Tórtkúl	294,5	253,2	77,9	170,0
Xojeli	92,6	103,0	100,9	-
Shımbay	74,7	118,1	143,6	498,1
Shomanay	32,5	38,9	107,0	-
Ellikqala	165,8	145,8	79,3	-

Xalıqtıń jan basına kiritilgen investiciyalar

(2022 jil yanvar-iyun aylarında)

	<i>Xalıqtıń jan basına investiciyalar kólemi, mıń sumda</i>	<i>ósım pátı, % te</i>
Qaraqalpaqstan Respublikası	2135,6	121,5
Nókis q.	2991,7	110,9
<i>rayonlar:</i>		
Ámiwdárya	1209,1	134,4
Beruniy	1345,0	154,9
Bozataw	2029,9	125,3
Qanlıkól	1646,5	114,0
Qaraózek	9489,5	5,1 e.
Kegeyli	986,8	133,6
Qońrat	3985,9	159,9
Moynaq	15653,9	80,8
Nókis	2131,2	136,2
Taqıyatas	1320,1	104,6
Taxtakópir	928,5	102,9
Tórtkúl	1141,6	76,7
Xojeli	817,2	99,7
Shımbay	1034,6	142,6
Shomanay	681,7	106,1
Ellikqala	882,7	78,0

Xalıqtıń jan basına esaplanǵan tiykarǵı kapitalǵa ózlestirilgen investiciyalar kólemi boyınsha joqarı kórsetkishler Moynaq rayonu 15 653,9 mıń sum, bul jerde tábiyiy gazdı qazıp alıwǵa investiciyalar ózlestirildi, Qaraózek rayonu 9 489,5 mıń sum, bul jerde «Qaraqalpaqsegment» qospa kárxanasında cement islep shıǵarıwdı keńeytiriw ushın ózlestirilgen investiciyalar menen baylanıslı.

**2022 jil yanvar-iyun aylarında qarjılandırıw derekleri boyınsha
tiykarǵı kapitalǵa kiritilgen investiciyalar, mlrd. sum**

	Tiykarǵı kapitalǵa kiritilgen investiciyalar jámı, mlrd. sum	sonnan qarjılandırıw derekleri boyınsha:				
		respublika byudjeti	kárxanalar qarjıları	xalıqtıń qarjıları	sirt el investiciyalar hám kreditler	Húkimet kepilligi asındagı sirt-el kreditleri
Qaraqalpaqstan Respublikası	4175,9	439,4	1 285,4	628,3	953,6	409,5
Nókis q.	989,2	163,6	586,3	48,8	39,9	79,0
<i>rayonlar:</i>						
Ámiwdárya	248,6	30,9	31,7	68,6	1,9	2,0
Beruniy	266,6	67,1	39,1	96,5	16,6	24,7
Bozataw	44,3	15,3	6,8	6,7	-	2,1
Qanlıkól	86,6	5,6	47,7	19,1	1,0	0,3
Qaraózek	509,6	12,8	34,5	16,0	437,9	1,1
Kegeyli	72,7	10,4	16,5	16,4	14,8	1,0
Qońırat	530,9	11,6	130,2	25,6	84,2	234,9
Moynaq	519,7	17,2	187,0	12,5	292,1	-
Nókis	111,0	17,9	25,4	49,7	2,3	1,6
Taqıyatas	99,9	13,3	44,6	18,2	7,7	1,2
Taxtakópir	37,8	4,7	7,2	13,0	2,0	1,1
Tórtkúl	253,2	13,4	59,1	95,2	25,9	30,7
Xojeli	103,0	9,4	25,4	29,6	10,7	0,2
Shımbay	118,1	19,7	22,9	47,2	11,1	0,2
Shomanay	38,9	8,4	4,9	15,1	-	1,3
Ellikqala	145,8	18,1	16,1	50,1	5,5	28,1

dawamı

	Tiykargı kapitalğa kiritilgen investiciyalar jámi, mlrd. Sum	sonnan qarjılandırıw derekleri boyınsha:		
		Suw támiynatı sistemaların rawajlandırıw qorı	Tikleniw hám rawajlandırıw qorı	kommerciyalıq bankleri kreditleri hám basqa qarız qarjıları
Qaraqalpaqstan Respublikası	4175,9	46,1	90,8	322,8
Nókis q.	989,2	3,7	-	67,9
<i>rayonlar:</i>				
Ámiwdárya	248,6	2,8	89,7	21,0
Beruniy	266,6	0,4	-	22,2
Bozataw	44,3	2,3	-	11,1
Qanlıkól	86,6	1,6	-	11,3
Qaraózek	509,6	3,3	-	4,0
Kegeyli	72,7	1,2	-	12,4
Qońırat	530,9	2,3	-	42,1
Moynaq	519,7	1,1	-	9,8
Nókis	111,0	1,6	-	12,5
Taqiyatas	99,9	1,5	-	13,4
Taxtakópir	37,8	3,8	-	6,0
Tórtkúl	253,2	6,8	-	22,1
Xojeli	103,0	1,1	-	26,6
Shımbay	118,1	3,6	0,5	12,9
Shomanay	38,9	3,8	-	5,4
Ellikqala	145,8	5,2	0,6	22,1

Sociallıq taraw obyektlerin qurıw

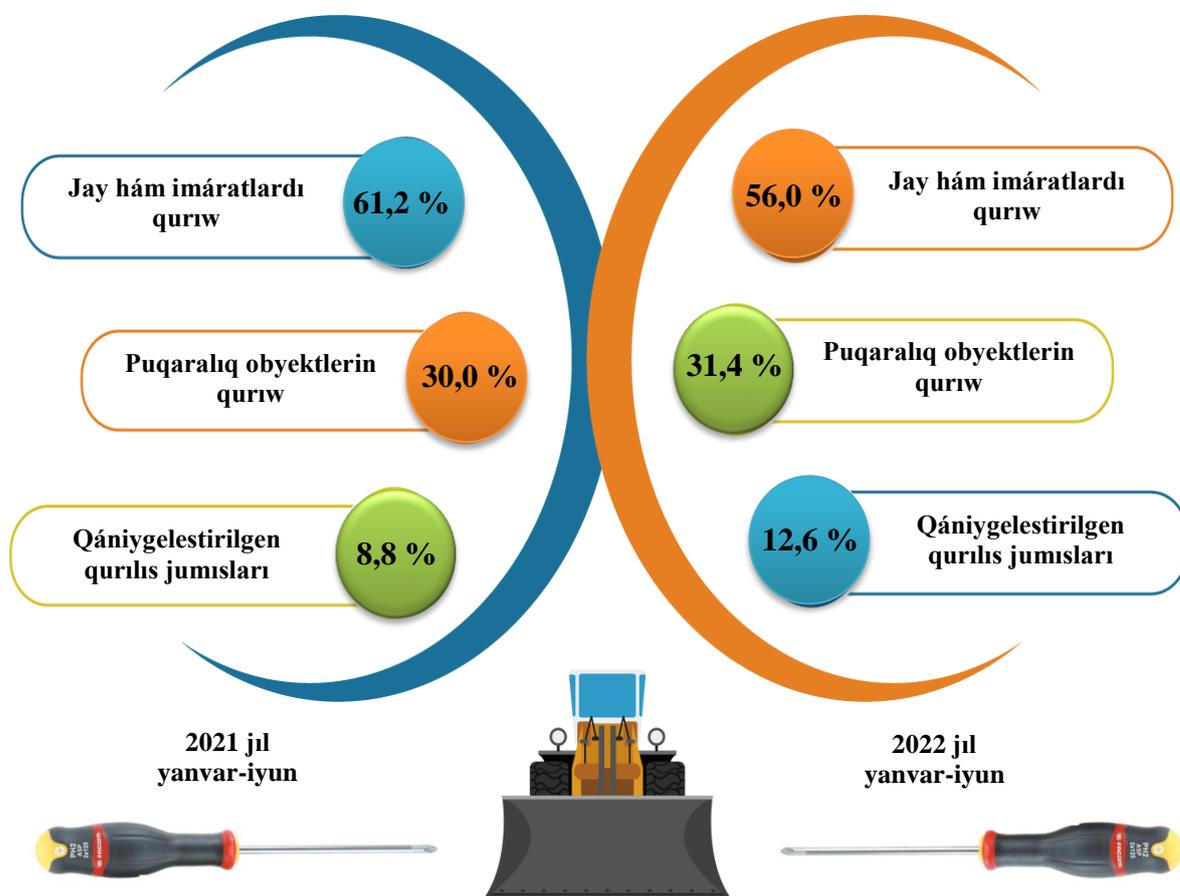
2022 jıldıń yanvar-iyun aylarında ulıwma maydanı 509,6 mıń kv.m. bolǵan 2627 úy-jay qurıldı. (2021 jıldıń yanvar-iyun aylarına salıstırǵanda 123,2 %) sonnan awıllıq, jerlerde 349,6 mıń kv.m 1700 úy-jay paydalanıwǵa tapsırıldı. Óndirislik emes tarawına kiritilgen investiciyalar kóleminen 580,7 mlrd. sum yaki 44,1 % i úy-jay qurılısında ózlestirildi.

Ulıwma bilimlendiriw mektepleri hám mektepke shekemgi bilimlendiriw shólkemleri qurılısında 104,4 mlrd. sum átirapında investiciyalar ózlestirildi, bul ondirislik emes tarawǵa ajratılǵan investiciyalardıń 7,9 % in quradı.

Qurılıs jumısları. 2022 jil yanvar-iyun aylarında 2546,0 mlrd. sum muǵdarında qurılıs jumısları orınlanıp, ótken jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda ósim pátı 105,6 % quradı.

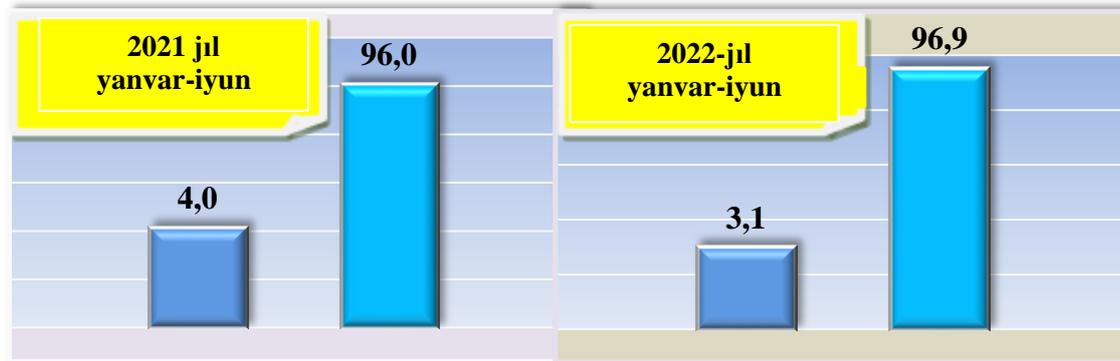

Ekonomikalıq iskerlik túrleri boyınsha qurılıs jumısları (ulıwma kólemge salıstırǵanda % te)

Qurılıs jumısları ulıwma kóleminiń 56,0 % imaratlardı qurıw boyınsha qurılıs jumısları, 31,4 % puqaralıq qurılıs obyektlerin qurıw boyınsha qurılıs jumısları hám 12,6 % qániygelestirilgen qurılıs jumıslarına tuwrı keldi. Sonnan ulıwma kólemnen 64,5 % jańa qurılıs, rekonstrukciya hám keńeytiriw hámde texnikalıq tárepten qayta inventarlawǵa tuwrı keledi.

Múlkshilik túrleri boyınsha qurılıs kárxanalarımın óz kúshleri menen ámelge asırǵan qurılıs jumslarımın bólistiriliwi (jámine salıstırǵanda % te)

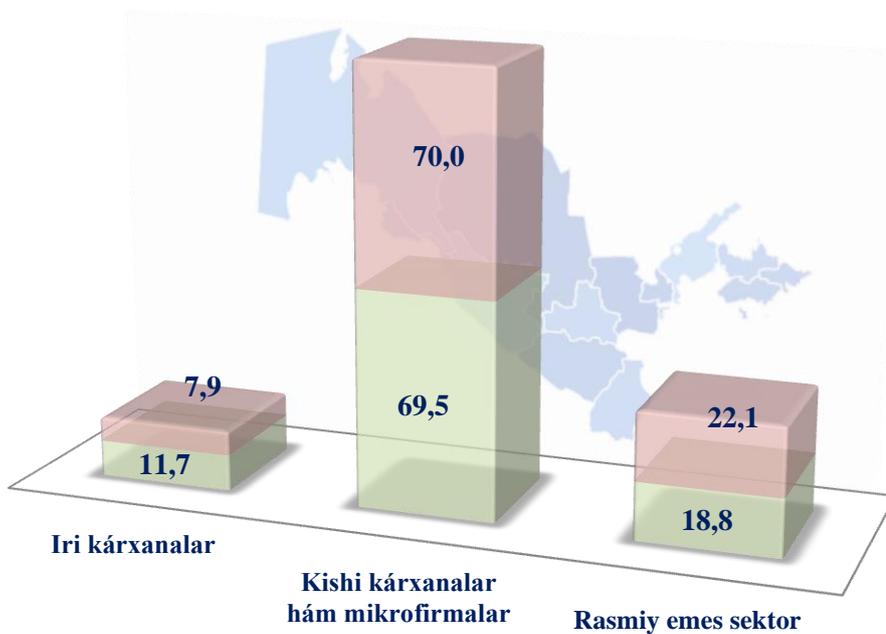
Mámleketlik múlk

Mámleketlik emes múlk

Kárxanalar túrleri boyınsha qurılıs jumsları kólemi, mlrd.sum

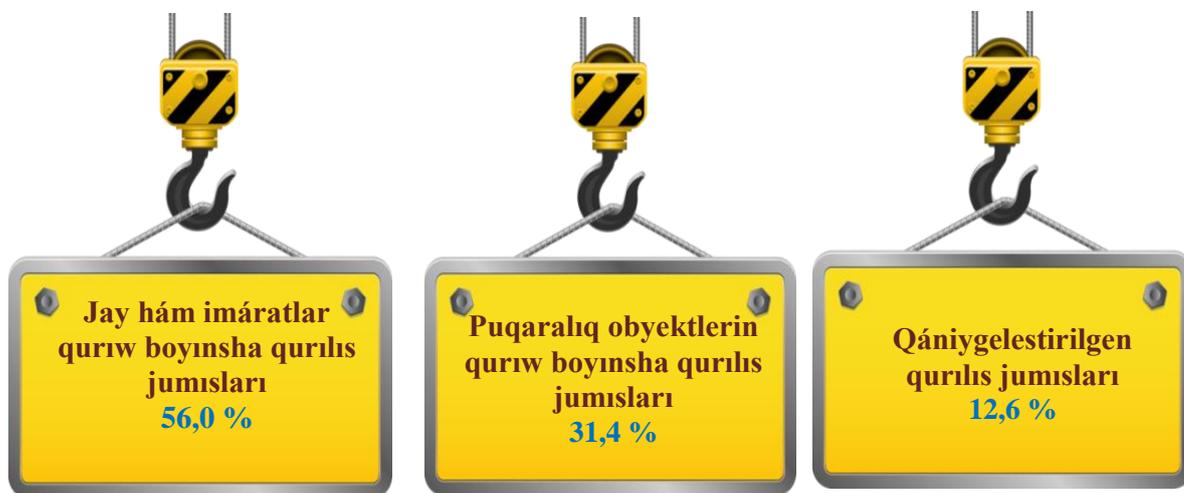

■ 2021-jil yanvar-iyun

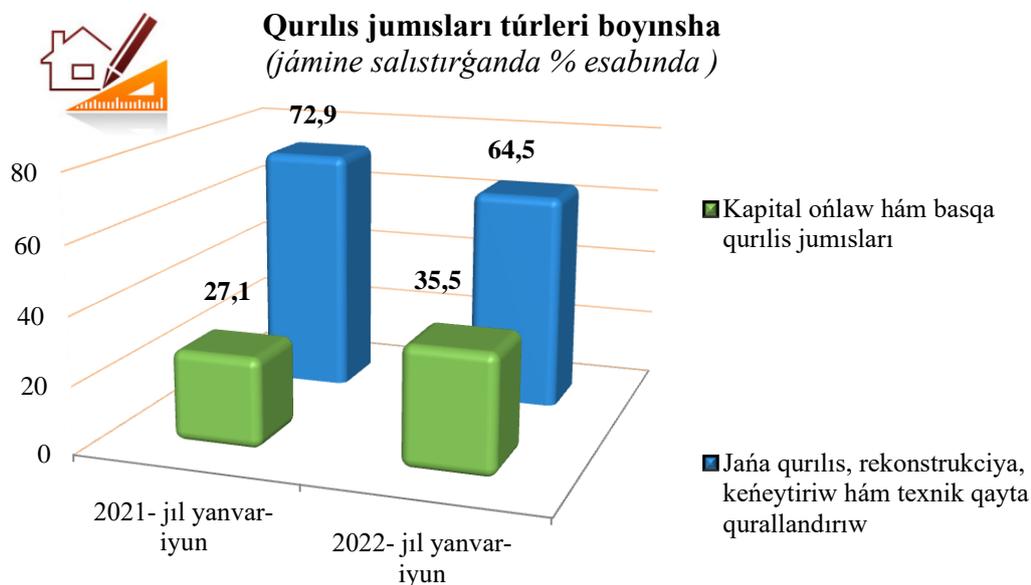
■ 2022-jil yanvar-iyun

Jámi qurılıs jumsları kólemi boyınsha iri qurılıs kárxanaları úlesi 7,9 % ti qurap, ótken jılǵa salıstırǵanda 3,8 procentli punktke kemeygen, kishi kárxana hám mikrofirmalar úlesi 70,0 % ti qurap 0,5 procentli punktke kóbeygen, rasmiy emes sektor úlesi 22,1% ti quradı.

**Ekonomikalıq xızmet túrleri boyınsha qurılıs jumısları kólemi,
(ulıwma kólemge salıstırǵanda % te)**

Jámi qurılıs jumısları kóleminde jańa qurılıs, rekonstrukciya qılıw, keńeytiriw hám texnik tárepten qayta qurallandırw jumısları kólemi 1641,3 mlrd. sumdı (úlesi 64,5 %) quradı. Kapital, qayta ońlaw hám basqa pudrat jumısları kólemi 904,7 mlrd. sumdı (úlesi 35,5 %) quradı.

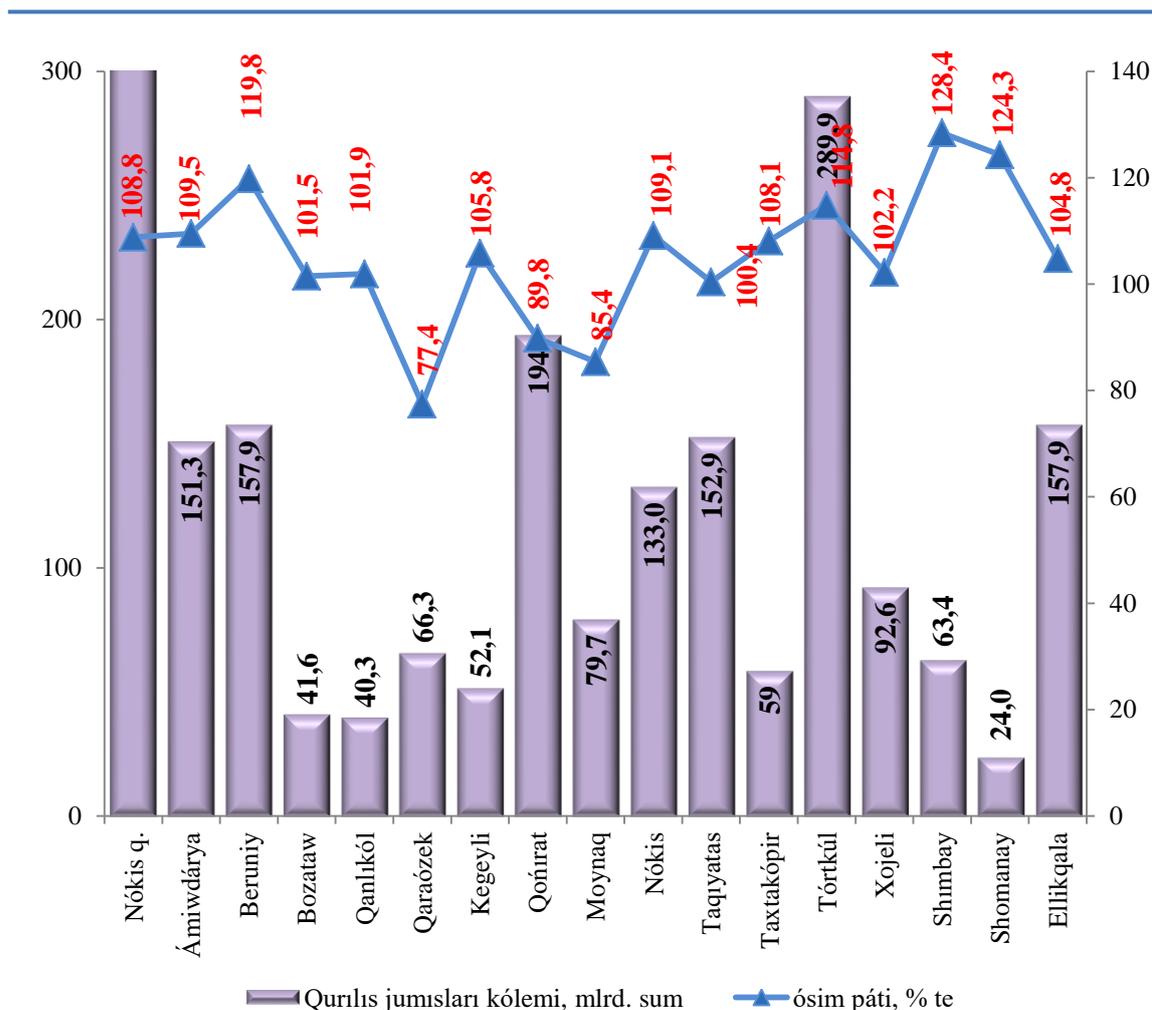

2022 jıldıń yanvar-iyun aylarında qala hám rayonlar boyınsha qurılıs jumısları kólemi, mlrd. sum

	2021 jil	2022 jil	ósim pátı, % te	Jámine salıstrǵanda úlesi % te
Qaraqalpaqstan Respublikası	2161,5	2546,0	105,6	100,0
Nókis q.	646,0	790,1	108,8	31,0
<i>rayonlar:</i>				
Ámiwdárya	125,2	151,3	109,5	6,0
Beruniy	120,4	157,9	119,8	6,2
Bozataw	36,5	41,6	101,5	1,7
Qanlıkól	35,8	40,3	101,9	1,6
Qaraózek	76,5	66,3	77,4	2,6
Kegeyli	44,2	52,1	105,8	2,0
Qońırat	192,4	194,0	89,8	7,6
Moynaq	83,3	79,7	85,4	3,1
Nókis	110,1	133,0	109,1	5,2
Taqıyatas	135,6	152,9	100,4	6,0
Taxtakópir	48,7	59,0	108,1	2,3
Tórtkúl	227,1	289,9	114,8	11,4
Xojeli	81,6	92,6	102,2	3,6
Shımbay	45,3	63,4	128,4	2,5
Shomanay	17,4	24,0	124,3	1,0
Ellikqala	135,4	157,9	104,8	6,2

2022 jıldıń yanvar-iyun aylarında Respublika boyınsha qurılıs jumısları eń joqarı kólemleri Nókis qalasında 790,1 mlrd. sum, Tórtkúl 289,9 mlrd. sum hám Qońrat 194,0 mlrd. sum rayonlarına tuwrı keldi.

**2022 jıldıń yanvar-iyun aylarında qurılıs jumısları kólemi
hám ósim pátleri**

Qurılıs jumıslarınıń joqarı ósim pátı Shımbay (ótken jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda ósim pátı 128,4 %), Shomanay (124,3 %), Beruniy (119,8 %) Tórtkúl (ósim pátı 114,8 %), rayonlarında gúzetildi.

2022 jıldıń yanvar-iyun aylarında xalıqtıń jan basına esaplanǵan qurılıs jumısları kólemi boyınsha joqarı kórsetkishler Nókis rayonu 2553,0 mıń sum (yaki ótken jılǵa salıstırǵanda ósim pátı 107,2 %), Moynaq rayonu 2399,2 mıń sum (83,6 %) Nókis qalası 2389,8 mıń sum, (107,0 %), Taqıyatas 2019,5 mıń sum, (99,2 %) boldı.

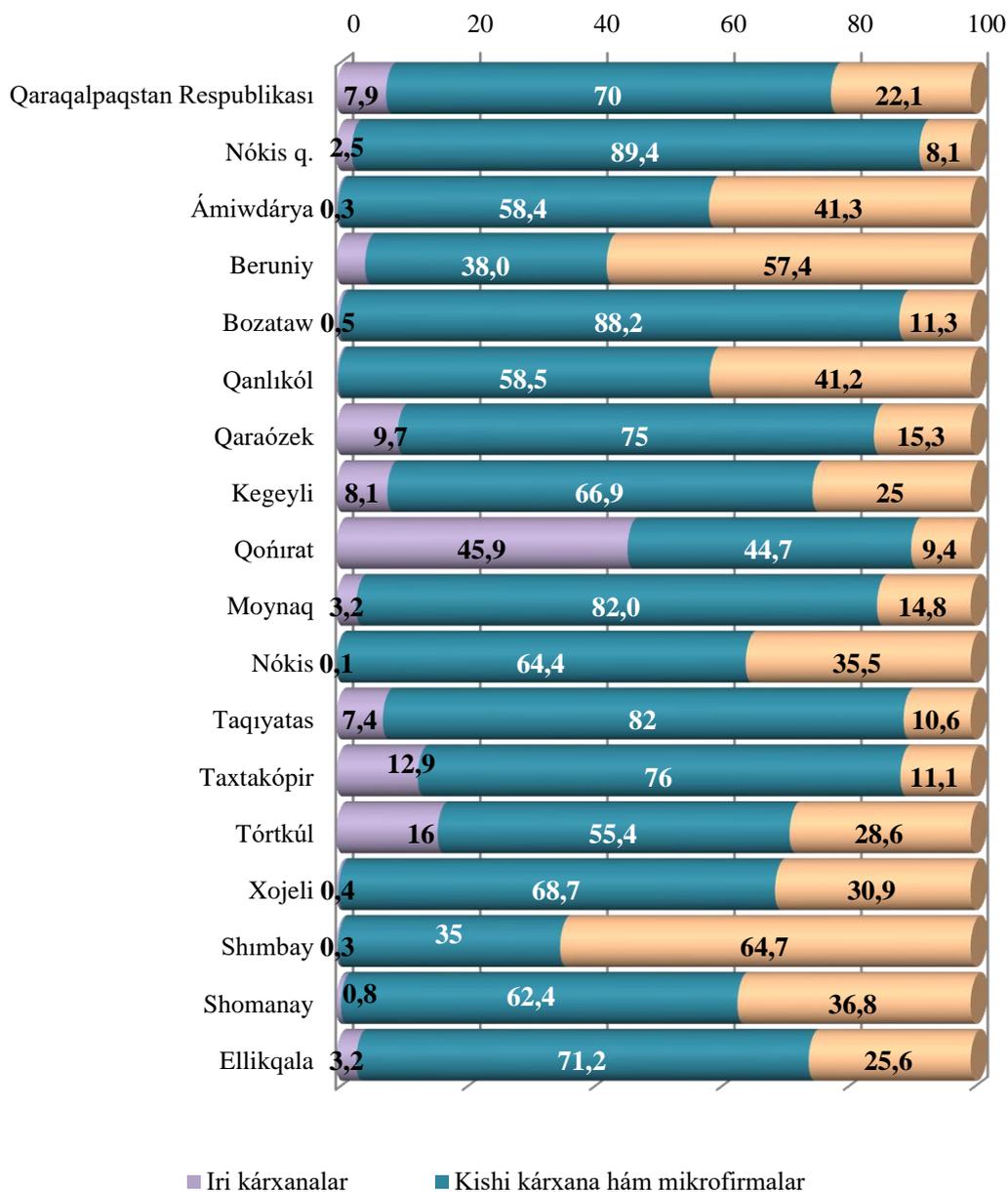

Xalıqtıń jan basına qurılıs jumislari (2022 jil yanvar-iyun aylarında)

	<i>Xalıqtıń jan basına qurılıs jumislari kólemi, mıń sumda</i>	<i>ósim pátı, % te</i>
Qaraqalpaqstan Respublikası	1302,1	104,2
Nókis q.	2389,8	107,0
<i>rayonlar:</i>		
Ámiwdárya	736,0	107,6
Beruniy	796,7	117,9
Bozataw	1907,3	101,5
Qanlıkól	766,3	100,3
Qaraózek	1235,5	76,8
Kegeyli	706,8	105,1
Qońırat	1456,8	88,9
Moynaq	2399,2	83,6
Nókis	2553,0	107,2
Taqiyatas	2019,5	99,2
Taxtakópir	1450,6	107,3
Tórtkúl	1307,1	113,0
Xojeli	735,1	101,0
Shımbay	555,0	127,5
Shomanay	419,2	123,2
Ellikqala	955,9	103,0

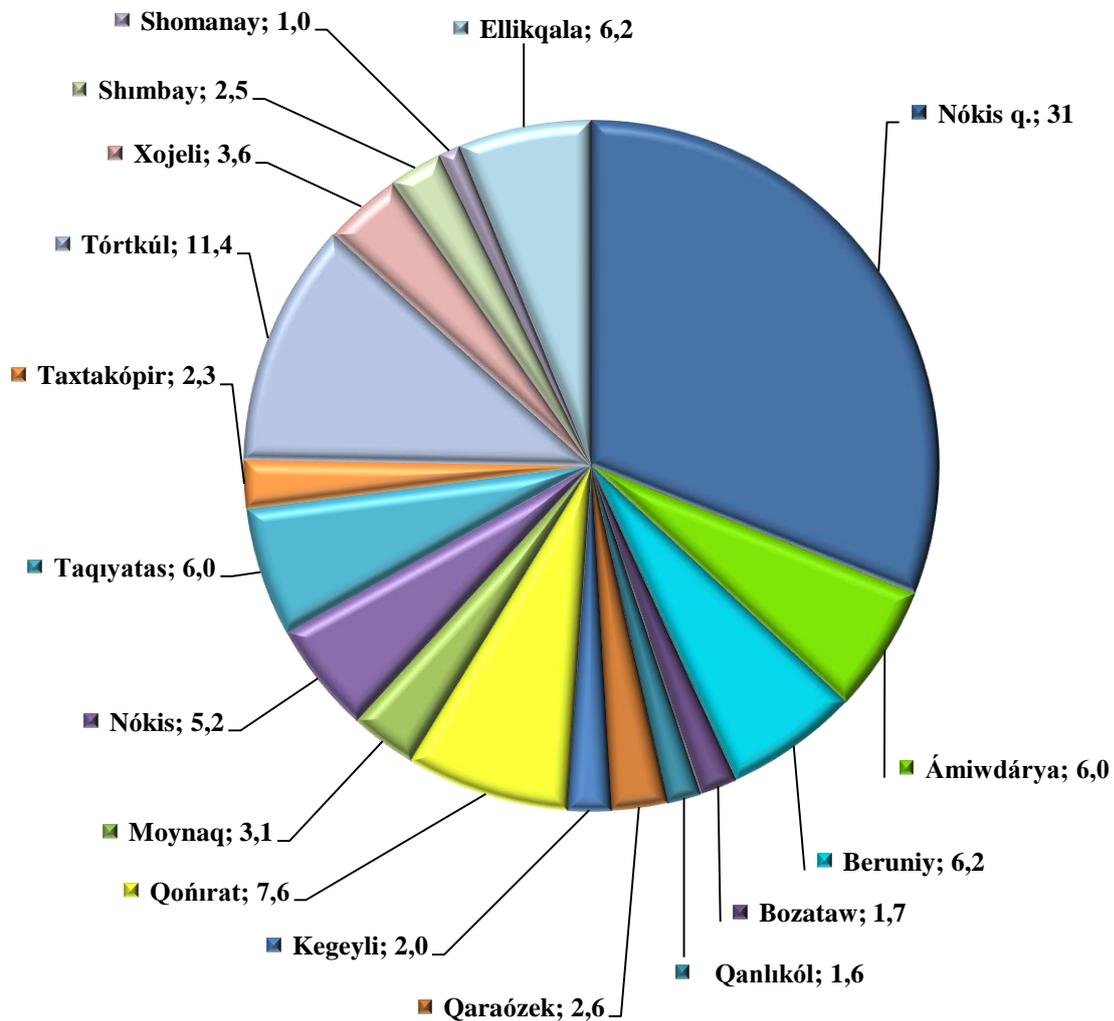
**2022 jıldıń yanvar-iyun aylarında kárxanalar túrleri boyınsha
qurılıs jumısları kólemi,
jámine salıstırǵanda % esabında**

Iri kárxanalar tárepinen orınlangan qurılıs jumıslarınıń joqarı kórsetkishleri Qońrat (jámi qurılıs jumısları kólemindegi úlesi 45,9 %), Tórtkúl (úlesi 16,0 %), Kegeyli (úlesi 8,1 %) rayonlarına tuwrı keledi.

Qala hám rayonlar kesiminde qurılıs jumısları úlesi, jámine salıstırǵanda % esabında

Qurılıs jumısları kóleminde Nókis qalası (úlesi 31,0 %), Tórtkúl (11,4 %) hám Qońrat (7,6 %) rayonları joqarı úleslerge iye.

Sonday-aq, qurılıs jumısları kóleminde eń pás úlesleri Bozataw (1,7 %) , Qanlıkól (1,6 %) hám Shomanay (1,0 %) rayonları esabına tuwrı keledi.